

DARUJTE ORGAN SPASITE ŽIVOT

Izvor: Donorska mreža BiH

O transplantaciji organa svi trebamo razmišljati o tome da smo prvo potencijalni primatelj, a onda i donori i zato treba o tome stalno pričati, upoznavati ljude s tim humanim pristupom jer je život vrijedniji od svega.

Transplantirati se mogu bubrezi, srce, jetra, pluća, gušterača, tanko crijevo, rožnjače, srčani zalisci, kosti, tetive i koža, poslije smrti – osim ako se tome, u pisanoj izjavi, ne usprotivi za života.

Model tzv. pretpostavljenog pristanka na doniranje organa nakon smrti, kojim se nekome spašava život, poznat je u više od pola Europe, a kao najbolji primjer služi susjedna Hrvatska koja je vodeća država svijeta po broju davalaca na milijon stanovnika.

Podrška vjerskih zajednica

Značajna podrška građanima kojima je potrebna transplantacija organa i kojima je taj medicinski postupak od životne važnosti, stiže od predstavnika vjerskih zajednica.

„Definitivno je po onome: onaj tko je spasio jedan život kao da je spasio cijeli svijet. Grijeh je pokopati sve što može poslužiti živom.

„Nijedna religija se ne protiv doniranja organa, nego želi da pomogne bolesnim ljudima.

Često postavljana pitanja o doniranju organa

1. Šta je transplantacija? Transplantacija, ili presađivanje organa, je u cijelom svijetu i kod nas prihvaćen i uspješan način liječenja bolesnika, kod kojih je iz nekog razloga, došlo do nepovratnog otkazivanja funkcije, za život neophodnog organa. Ovakav metod liječenja započet je još otprilike pre jednog vijeka kada je jedna od prvih transplantacija rožnjače oka urađena u Češkoj 1905 god. Daljim razvojem medicine zabilježena je i prva transplantacija bubrega 1954 god. i prva transplantacija srca 1967 god.

2. Šta je kadaverična transplantacija? Kadaverična transplantacija je hirurški zahvat uzimanja organa od moždano umrle osobe i presađivanje u tijelo primaoca čime mu se spašava život!

3. Šta je moždana smrt?

Moždana smrt je stanje nepovratnog gubitka svih moždanih funkcija, dok drugi organi mogu ostati u funkciji, ali samo uz podršku savremenih medicinskih aparata. Do moždane smrti najčešće dovodi krvarenje u mozgu, infekcija ili teške fizičke povrede glave i mozga.

4. Postoji li šansa da se oporavi moždano mrtva osoba?

Ne. Kod stanja moždane smrti oporavak je nemoguć. Moždanu smrt treba razlikovati od kome! Koma je besvesno stanje u kome pacijent ima šansu za oporavak, dok kod moždane smrti mozak nepovratno gubi svoju funkciju tj. pacijent je mrtav.

5. Kako doktori znaju da je pacijent moždano mrtav?

Postoje jasno određeni standardi i procedure po kojima se utvrđuje moždana smrt. Doktori koji potvrđuju moždanu smrt zasebno vrše nekoliko testova u određenom vremenskom intervalu i njihova krajnja odluka mora biti jednoglasna.

6. Ako je pacijent moždano mrtav zašto njegovo srce i dalje kuca?

U ovakvom stanju drugi organi pacijenta se održavaju u funkciji uz podršku savremenih respiratornih aparata. Zadatak ovih aparata je da dopremaju kiseonik u pluća moždano mrtvog pacijenta, srce nastavlja da pumpa krv i samim tim snabdjeva sve druge organe bez čega bi njihova funkcija bila nemoguća.

7. Ako doktori ugase aparate da li time uskraćuju pacijentu šansu za oporavak?

Moždana smrt je jednaka smrti. Mozak se iz ovog stanja ne može oporaviti. Respiratorni aparati samo održavaju pumpanje srca i tako daju privid da je pacijent živ.

8. Kako se odlučiti na isključivanje voljene osobe sa aparata? Ponekad moramo prihvatiti stvari koje ne možemo da promijenimo. Za pacijenta koji je proglašen moždano mrtvim ne postoji nada ili mogućnost oporavka. Lažna nada može da naškodi i pogrešno utiče na proces žaljenja kada je u pitanju naš bližnji. Transplantacija organa nudi život ili bolji kvalitet života drugim osobama. Pristanak doniranja organa svog bližnjeg može spasiti nekoliko života!

9. Šta je donorstvo organa i tkiva? Doniranje organa je znak humanosti, solidarnosti i plemenitosti, kojom jedna osoba iskazuje svoju želju i namjeru da nakon smrti donira bilo koji dio tijela radi presađivanja/transplantacije, kako bi se pomoglo teškim bolesnicima.